МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра теорії та філософії права

Затверджено
на засіданні кафедри теорії та філософії права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.)

В. о. завідувача кафедри –
д.ю.н. Ірина НАСТАСЯК

Силабус з навчальної дисципліни «Методологія сучасного правознавства», яку викладають в межах третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – доктор філософії, спеціальність D8 Право

Львів-2026

Назва навчальної дисципліни	Методологія сучасного правознавства
Адреса викладання навчальної дисципліни	Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 17, каб. 253)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра теорії та філософії права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право, Спеціальність D8 Право
Викладач	Луць Людмила Андріївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та філософії права
Контактна інформація викладача	lyudmyla.luts@inu.edu.ua м. Львів, вул. Січових Стрільців, 17, каб. 253
Консультації відбуваються	У день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю з аспірантами). Можливі й онлайн-консультації через Telegram, WhatsApp, Messenger, Zoom, або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка навчальної дисципліни	https://law.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про навчальну дисципліну	«Методологія сучасного правознавства» є нормативною дисципліною за спеціальністю D8 Право, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня доктора філософії, яка викладається на І курсі у ІІ семестрі в обсязі трьох кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація навчальної дисципліни	Навчальну дисципліну створено з урахуванням загальносвітових та вітчизняних змін у юридичний науці та практиці. Ідейна спрямованість курсу – формування знань про методологію правознавства; основні філософські концептуальні підходи; логічні прийоми та форми мислення; загальнонаукові та спеціально-правові підходи та засоби пізнання; методику правових досліджень, а також умінь та навиків проведення правових досліджень із застосуванням відповідної методології.
Мета та завдання навчальної дисципліни	**Мета** вивчення курсу «Методологія сучасного правознавства» – сформувати знання про методологію правознавства; основні філософські концептуальні підходи; логічні прийоми та форми мислення; загальнонаукові та спеціально-правові підходи та засоби пізнання; методику правових досліджень, а також уміння та навики проведення правових досліджень із застосуванням прийомів та засобів наукового пізнання; оформлення наукових результатів правового дослідження. Основні **завдання** навчальної дисципліни «Методологія сучасного правознавства»: – характеристика юридичної науки та методології правознавства; – засвоєння методики застосування філософських підходів та логічних прийомів; – застосування загальнонаукових та спеціально-правових методів; – виявлення проблем правової дійсності та формування наукових гіпотез; – відшукання ефективних способів доведення чи спростування наукових гіпотез.

Література для вивчення дисципліни	1. Luts L.A. Typologies of Modern Legal Systems of the World / A. Luts // Journal of Comparative Law. 2010. Issue One. P. 28–40. 2. Анісімов І. О. Синергетика: підр. Київ, Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2014. 511 с. 3. Балинська О.М. Методологія сучасного правознавства: посібник / О. М. Балинська, В. А. Ященко; за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с. 4. Бєляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення. Монографія. Київ, КВІЦ, 2008. 576 с. 5. Білозьоров, Є. В. Діяльнісний підхід як об'єкт гносеології правничої науки. *Київський часопис права* (1), 7–11. https://doi.org/10.32782/klj/2022.1.1 6. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. 7. Боровик А. В. Методологія у наукових дослідженнях з кримінально-правової та кримінологічної тематики. Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25–26 лист. 2021 р.). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне: Видавничий дім «Гельветика». 2021. Ч. 1. С. 33–37. 8. Бостан С. К. Методологія правового дослідження: поняття, структура, філософсько-світоглядні засади. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Право». 2021. № 1(2). С. 16–28. 9. Вихрущ В. О. Методологія та методика наукового дослідження: навч. посіб. / В. О. Вихрущ, Ю. М. Козловський, Л. І. Ковальчук. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 327 с. 10. Горлач Н., Кремень В., Волович В. Соціологія. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 808 с. 11. Громовенко К. В., Тицька Я. О. Методологія науки міжнародного права: теоретичний дискурс та особливості застосування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 588–592. 12. Гусарєв С.Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти. Київ: Знання, 2005. 375 с. 13. Данильян О. Г. Методи правового дослідження. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 456–459. 14. Дзьобань, О. П. Сучасна соціальна синергетика: до питання про визначення концептуальних основ. *Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Сер. Філософія, філософія права*, політологія, соціологія : зб. наук. пр. – Харків, Право, 2011. – 2011. №7. – С. 3–15. 15. Дудченко В. В. Герменевтика права: розвиток юриспруденції: навч. посіб. / В. В. Дудченко, М. Р. Аракелян, В. В. Завальнюк. Одеса: Фенікс, 2014. 183 с. 16. Жаровська І. М. Щодо проблем методології теорії держави і права. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки*. 2015. № 827. С. 138–141. 17. Карамишева Н. В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів павників. Львів: юридичний факультет ЛНУ імені Івана Франка. 2004. 96 с. 18. Козюбра М. І. Правознавство, наука, методологія: еволюція підходів до їхніх взаємозв'язків. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Т. 1. С. 3–8.

19. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна) : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 536 с.
20. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти : монографія; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 566 с.
21. Костицький М, Кушакова-Костицька Н. Методологія теоретичного та практичного пізнання в юриспруденції як у науково-практичному комплексі. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023. № 1 (25). С. 9–17.
22. Кравцова Т.М. Співвідношення методології сучасного правознавства та методології адміністративно-правової науки: актуальні питання. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне наукове видання*. 2021. № 6 (12). С. 98–104.
23. Левицька Н., Луць Л., Якимович Б. Сучасні наукові підходи до історичної та історико-правової методології: збіги і паралелі. *Східноєвропейський історичний вісник*. 2022. Вип.22. С. 227–239.
24. Луць Л. А. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 168–173.
25. Луць Л. А. Загальна теорія держави і права: Навч.-метод. посібник. Київ: Атіка, 2015. 412 с.
26. Луць Л. А. Методологія правової науки: основа об'єктивності її результатів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018, Вип. 5. Серія юридична. С. 7-17
27. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. *Історико-правовий часопис*. 2016. № 2. С. 20–26.
28. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. *Право України*. 2019. № 1. С. 58–74.
29. Мачуліна І. І. Методи соціологічних досліджень. Конспект лекцій. Камянське, ДДТУ, 2018. 33 с.
30. Методологія наукових досліджень: конспект лекцій. Дніпро: ДДУВС, 2016. 35 с.
31. Михайліна Т. В., Гоцуляк Ю. В. Криза методології сучасних юридичних досліджень. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія ПРАВО*. 2021. Вип. 65. С. 26–30.
32. Мінченко О. Загальнотеоретичні та методологічні засади системи юридико-лінгвістичних знань : монографія. Київ : Нац. акад. прокуратури України. 2019. 382 с.
33. Мічурін Є. О. Методологія науки цивільного права. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право*. 2019. Вип. 28. С. 60–65.
34. Оболенцев В. Ф. О-21. Базові засади системного аналізу системи держави України: монографія. Харків: Право, 2018. 98 с.
35. Панов М. І. Проблеми методології формування категоріально-понятійного апарату юридичної науки. Право України. 2014. № 1. С. 50–60.
36. Петрушенко В.Л. Тлумачний словник основних філософських термінів. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 264 с.
37. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології / О. В. Кресін та ін.; ред. Ю. С. Шемшученко; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. Київ: 2006. 256 с.
38. Проблеми методології криміналістики та інших її складових частин : навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016.219 с.

	39. Прокопенко Т. О. Теорія систем і системний аналіз [Електронний ресурс]: навчальний посібник. М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2019. 140 с. 40. Рабінович П. М. Філософія права: Навч. посіб.: в 5-ти част. Львів, «Галицький друкар», 2014. Част. 1–2. 22 с. 41. Рабінович П. Методологія вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. Рабінович П. Методологія вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. *Право України*. 2014. №1. С. 11–21. 42. Риндюк В. І. Упорядкування законодавства України: теоретико-методологічний та техніко-юридичний аспекти : монографія / Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2021. 407 с. 43. Федоренко В.Л. Методологія сучасних конституційно-правових досліджень в Україні: наук. Доповідь. НАПрН України, Київський регіональний центр. – Київ: Ліра, 2015. 64 с. 44. Циппеліус Р. Філософія права. Пер. з нім. Київ : Тандем, 2000. 300 с. 45. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія : підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с.
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити)
Обсяг навчальної дисципліни	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи (денна форма навчання) 12 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 6 годин практичних занять та 78 годин самостійної роботи (заочна форма навчання)
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу аспірант має: Знати: - поняття юридичної науки; - поняття методології правознавства; - зміст основних філософських підходів та логічних прийомів; - зміст загальнонаукових та спеціально-правових методів; - основні положення методики оформлення результатів правового дослідження. Вміти: - застосовувати методологічні прийоми та засоби; - демонструвати можливості загальнонаукових та спеціально-правових методів у розв'язання конкретних наукових проблем; - застосовувати ефективні способи розв'язання наукових проблем. Після вивчення дисципліни «Методологія сучасного правознавства» в аспірантів сформуються такі **загальні та спеціальні компетентності:** ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК03. Здатність розв’язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. Після вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен досягнути таких **програмних результатів навчання:** РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички,

	достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики. РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.
Ключові слова	Юридична наука, методологія правознавства, правове дослідження.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних занять, виконання індивідуальних завдань та консультації для кращого розуміння тем, самостійне навчання.
Теми	Основні філософські підходи та логічні прийоми Загальнонаукові методи та засоби пізнання Спеціально-правова методологія Методологічні проблеми галузевого правознавства та методика оформлення результатів правового дослідження
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з методології правознавства, філософії, правової логіки, загальнонаукової та спеціально-правової методології; вміння здійснювати правове дослідження, виявляти наукові проблеми та знаходити способи їх розв'язання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання навчальної дисципліни	Презентація, лекції, практично-орієнтоване навчання, наукові дискусії.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни, вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	**Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань, бали одержані за модуль, а також за підсумками іспиту. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в не пов'язаних з навчанням цілях; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Критеріями оцінювання роботи здобувача на практичних заняттях є аргументованість правової позиції та її відповідність чинному законодавству; уміння лаконічно, переконливо та логічно висловити свою позицію. **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що аспіранти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених

	курсом. Викладач фіксує неявку аспіранта на практичне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку аспірант повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки аспірантом тих завдань, які виносилися на практичне заняття, на якому аспірант був відсутній. **Практичні заняття** проходять у формі дискусій з обраної лектором теми. **Письмові роботи:** Очікується, що аспіранти виконають декілька індивідуальних завдань. Критеріями перевірки індивідуальних завдань є: усебічний науковий аналіз правових явищ; чіткість, логічність та послідовність викладеної аргументації та її обґрунтованість. **Іспит:** На іспиті кожен аспірант обирає білет, у якому йому запропоновано три теоретичних запитання, на які необхідно дати усну відповідь. Відповідь повинна стосуватися суті запитання, не виходити за його межі, повинна бути лаконічною, але, водночас, розкривати зміст запитання. **Академічна доброчесність**: Очікується, що кожен аспірант повинен самостійно готуватися до практичних занять та виконувати індивідуальні завдання, викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи аспірант у погоджені з викладачем строки повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються** **Політика використання штучного інтелекту.** Використання технологій штучного інтелекту під час вивчення навчальної дисципліни допускається як допоміжний інструмент освітнього процесу. Зокрема, ШІ може використовуватися для пошуку та структурування інформації, пояснення складних понять, формування прикладів, перевірки й удосконалення текстів, а також розвитку навичок самостійного навчання. Використання таких технологій має сприяти кращому розумінню та засвоєнню навчального матеріалу, критичному мисленню й самостійній роботі здобувача освіти, а не підміняти їх. Аспірант несе особисту відповідальність за зміст, достовірність, коректність та академічну доброчесність поданих робіт незалежно від того, чи використовувалися під час їх підготовки технології штучного інтелекту. Інформація, отримана за допомогою ШІ, повинна критично оцінюватися та, за необхідності, перевірятися за надійними джерелами. Використання ШІ не звільняє аспіранта від обов'язку самостійно опрацювати навчальний матеріал, розуміти зміст поданої роботи та бути спроможним пояснити й обґрунтувати викладені в ній положення. Не допускається використання технологій штучного інтелекту під час виконання усіх видів робіт, спрямованих на перевірку індивідуальних знань, умінь і навичок аспіранта, якщо можливість такого використання прямо не передбачена викладачем. Так само неприпустимим є подання повністю або частково згенерованого ШІ матеріалу як результату власної самостійної роботи, якщо характер завдання передбачає його самостійне виконання.

	Забороняється використовувати технології штучного інтелекту для фальсифікації або вигадування фактів, даних, джерел, посилань, результатів досліджень чи інших академічних матеріалів, а також в інший спосіб, що порушує принципи академічної доброчесності. Якщо використання технологій штучного інтелекту допускається умовами конкретного завдання або дозволене викладачем, аспірант може застосовувати їх у визначених викладачем межах і способах. За вимогою викладача аспірант повинен зазначити, які саме технології або інструменти штучного інтелекту були використані, а також описати мету та спосіб їх застосування під час виконання завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: Поточна успішність: • практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів –50; • контрольні заміри: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • іспит: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 Підсумкова максимальна кількість балів – 100. Критерії оцінювання поточної успішності: Поточна успішність оцінюється за 50-бальною шкалою: Відмінно (50); Добре (40, 45); Задовільно (26, 31); Незадовільно (0). **50 балів –** нараховується аспірантові, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури, а також виявив здібності аналізу джерел вивчення цього курсу. **45 –** нараховується аспірантові, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому необхідні джерела, однак при викладанні деяких питань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки. Аспірант здатен виділяти суттєві ознаки вивченого матеріалу за допомогою операцій аналізу, синтезу, а також виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами. **40 балів** – нараховується аспірантові, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. **31 бал –** нараховується аспірантові, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і відповідь базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. **26 балів** – нараховується аспірантові, який загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки. **0 балів** – нараховується аспірантові, який не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та

	практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; демонструє безсистемне виділення випадкових ознак вивченого, невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу, узагальнення, висновки. Оцінювання при проведені іспиту: **90-100 балів** (відмінно) **81-89 балів** (добре) **71-80 балів** (добре) **61-70 балів** (достатньо) **51-60 балів** (задовільно) **0-51 балів** (незадовільно)
Питання до іспиту.	1. Правова наука. Методологія правознавства: поняття, структура 2. Методика застосування філософських підходів 3. Методика застосування основних логічних прийомів, форм мислення та законів 4. Основні рівні та форми наукового пізнання 5. Соціологічні методи та засоби пізнання 6. Діяльнісний аналіз: прийоми та засоби пізнання 7. Методи та засоби системного та синергетичного аналізу 8. Інші загальнонаукові підходи та методи дослідження 9. Загальнотеоретичний аналіз: прийоми та засоби пізнання. Співвідношення з філософією права 10. Порівняльно-правова методологія 11. Техніко-юридичний аналіз: прийоми та засоби пізнання 12. Герменевтико-правова методологія 13. Історико-правова методологія 14. Прийоми та засоби пізнання галузевого правознавства 15. Проблеми формування галузевих підсистем сучасної правової науки 16. Методика формування результатів правового дослідження
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Термін виконання
1–4 тижні	**Тема 1. Основні філософські підходи та логічні прийоми** 1. Правова наука. Методологія правознавства: поняття, структура 2. Методика застосування філософських підходів 3. Методика застосування основних логічних прийомів, форм мислення та законів	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Луць Л. А. Методологія правової науки: основа об'єктивності її результатів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридична*. 2018, Вип. 5 С. 7-17 2. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. /. Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. Київ : Центр учб. літ., 2014. 142 с. 3. Вихрущ В. О. Методологія та методика наукового дослідження: навч. посіб. / В. О. Вихрущ, Ю. М. Козловський, Л. І. Ковальчук Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 327 с. 4. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна). підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008.536 с. 5. Карамишева Н. В. Логічний аналіз систем правового знання та їх застосування. Спецкурс для студентів павників. Львів : юридичний факультет ЛНУ імені Івана Франка. 2004. 96 с. 6. Данильян О. Г. Методи правового дослідження / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків : Право, 2017. Т. 2: Філософія права / Редкол.: С. І. Максимов (голова) та ін. С. 456–459. 7. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Харків : Право, 2013. 432 с. *8.* Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: підручник. Львів : Місіонер, 2020. 784 с. 9. Петрушенко В.Л. Тлумачний словник основних філософських термінів. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 264 с. 10. Балинська О.М. Методологія сучасного правознавства: посібник / О. М. Балинська, В. А. Ященко; за заг.	4 тижні

			ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с.	
5–8 тижні	**Тема 2. Загальнонаукові підходи, методи та засоби пізнання** 1. Основні рівні та форми наукового пізнання 2. Соціологічні методи та засоби пізнання 3. Діяльнісний аналіз: прийоми та засоби пізнання 4. Методи та засоби системного та синергетичного аналізу 5. Інші загальнонаукові підходи та методи дослідження	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Гусарєв С.Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти. Київ: Знання, 2005. 375 с. 2. Мачуліна І. І. Методи соціологічних досліджень. Конспект лекцій. Камянське, ДДТУ, 2018. 33 с. 3. Горлач Н., Кремень В., Волович В. Соціологія. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 808 с. 4. Білозьоров, Є. В. Діяльнісний підхід як об'єкт гносеології правничої науки. *Київський часопис права* (1), С. 7–11. https://doi.org/10.32782/klj/2022.1.1 5. Анісімов І. О. Синергетика : підручник Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2014. 511 с. 6. Дзьобань, О. П. Сучасна соціальна синергетика: до питання про визначення концептуальних основ. *Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. Серія Філософія, філософія права, політологія, соціологія* : зб. наук. пр. Харків : Право, 2011. 2011. №7. С. 3–15. 7. Прокопенко Т. О. Теорія систем і системний аналіз [Електронний ресурс] : навчальний посібник. Черкаси : ЧДТУ, 2019. 140 с. 8. Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу системи держави України: монографія. Харків : Право, 2018. 98 с. 9. Методологія наукових досліджень: конспект лекцій. Дніпро : ДДУВС, 2016. 35 с. 10. Бєляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення. монографія. Київ : КВІЦ, 2008. 576 с.	4 тижні
9–12 тижні	**Тема 3. Спеціально-правова методологія** 1. Загальнотеоретичний аналіз: прийоми та засоби пізнання. Співвідношення з філософією права	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Бостан С. К. Методологія правового дослідження: поняття, структура, філософсько-світоглядні засади. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Право». 2021. № 1(2). С. 16–28. 2. Луць Л. А. Загальна теорія держави і права: навч.-метод. посібник. Київ : Атіка, 2015. 412 с. 3. Дудченко В. В. Герменевтика права: розвиток юриспруденції: навч. посіб. /	4 тижні

	2. Порівняльно-правова методологія 3. Техніко-юридичний аналіз: прийоми та засоби пізнання 4. Герменевтико-правова методологія 5. Історико-правова методологія		В. В. Дудченко, М. Р. Аракелян, В. В. Завальнюк. Одеса : Фенікс, 2014. 183 с. 4. Циппеліус Р. Філософія права. Пер. з нім. Київ : Тандем, 2000. 300 с. 5. Рабінович П. М. Філософія права: навч. посіб.: в 5-ти част. Львів : «Галицький друкар», 2014. Част. 1–2. 22 с. 6. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології / О. В. Кресін та ін.; ред. Ю. С. Шемшученко; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. Київ. 2006. 256 с. 7. Luts L. Argumentation in legal interpretation activity. *Підприємство, господарство і право*. 2022. № 4. С. 63–76. 8. Левицька Н., Луць Л., Якимович Б. Сучасні наукові підходи до історичної та історико-правової методології: збіги і паралелі. *Східноєвропейський історичний вісник*. 2022. Вип.22. С. 227–239. 9. Luts L.A. Typologies of Modern Legal Systems of the World. *Journal of Comparative Law*. 2010. Issue 1. P. 28–40. 10. Косович В. М. Удосконалення нормативно-правових актів України: техніко-технологічні аспекти: монографія; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 566 с. 11. Луць Л. А. Аргументація у правотворчій діяльності. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 9. С. 168–173. 11. Риндюк В. І. Упорядкування законодавства України: теоретико-методологічний та техніко-юридичний аспекти : монографія. Київ : КНЕУ, 2021. 407 с. 12. Luts L. Argumentation in law enforsment activities. *Підприємство, господарство і право*. 2022. № 5. С. 98–112. 13. Мінченко О. Загальнотеоретичні та методологічні засади системи юридико-лінгвістичних знань : монографія. Київ : Нац. акад. прокуратури України. 2019. 382 с. 14. Рабінович П. Методологія вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. Рабінович П. Методологія	

			вітчизняного загальнотеоретичного праводержавознавства: деякі сучасні тенденції. *Право України*. 2014. №1. С. 11–21. 15. Жаровська І. М. Щодо проблем методології теорії держави і права. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки*. 2015. № 827. С. 138–141.	
13–16 тижні	**Тема 4. Методологічні проблеми галузевого правознавства** 1. Прийоми та засоби пізнання галузевого правознавства 2. Проблеми формування галузевих підсистем сучасної правової науки 3. Методика формування результатів правового дослідження	Лекція/ Практичні заняття 4/4	1. Федоренко В.Л. Методологія сучасних конституційно-правових досліджень в Україні: наук. Доповідь. НАПрН України, Київський регіональний центр. Київ : Ліра, 2015. 64 с. 2. Проблеми методології криміналістики та інших її складових частин : навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Тернопіль : Підручники і посібники, 2016.219 с. 3. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. 4. Михайліна Т. В., Гоцуляк Ю. В. Криза методології сучасних юридичних досліджень. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія ПРАВО*. 2021. Вип. 65. С. 26–30. 5. Луць Л. А. Методологія правової науки: основа об'єктивності її результатів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*.Серія юридична. 2018, Вип. 5 С. 7–17. 6. Луць Л. Сучасна українська правова наука: деякі проблеми та перспективи. *Історико-правовий часопис*. 2016. № 2. С. 20–26. 7. Козюбра М. І. Правознавство, наука, методологія: еволюція підходів до їхніх взаємозв'язків. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Т. 1. С. 3–8. 8. Кравцова Т.М. Співвідношення методології сучасного правознавства та методології адміністративно-правової науки: актуальні питання. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : електронне наукове видання*. 2021. № 6 (12). С. 98–104. 9. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного)	4 тижні

			права України. Загальні положення. *Право України*. 2019. № 1. С. 58–74. 10. Мічурін Є. О. Методологія науки цивільного права. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Право*. 2019. Вип. 28. С. 60–65. 11. Громовенко К. В., Тицька Я. О. Методологія науки міжнародного права: теоретичний дискурс та особливості застосування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 588–592. 12. Панов М. І. Проблеми методології формування категоріально-понятійного апарату юридичної науки. Право України. 2014. № 1. С. 50–60. 13. Боровик А. В. Методологія у наукових дослідженнях з кримінально-правової та кримінологічної тематики. Дослідження інновацій та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 25–26 лист. 2021 р.). Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука. Рівне : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Ч. 1. С. 33–37. 14. Костицький М, Кушакова-Костицька Н. Методологія теоретичного та практичного пізнання в юриспруденції як у науково-практичному комплексі. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2023. № 1 (25). –С. 9–17.	

Розробила

Д.ю.н., професор **Людмила ЛУЦЬ**